

"SAMSPILL"

En grafisk suite av
Bjarne Melgaard og Sverre Bjertnæs

Galleri Lyshuset, 5. mai – 12. august 2018

xx

xx

BJARNE MELGAARD OG SVERRE BJERTNÆS

Bjarne Melgaard og Sverre Bjertnæs utgjør et perfekt par. De utfyller hverandre på en spennende og dynamisk måte som har resultert i forunderlige kunstverk, de hver for seg ikke kunne ha skapt.

Bjertnæs forbløffer med sitt tekniske mesterskap innenfor et behersket og fullendt formspråk forankret i en gedigen skolering innenfor både klassiske og nyere kunstneriske uttrykk, mens Melgaards kunst kan skape pustevansker hos enkelte betrakttere, med sin voldsomme, ekspressive, rå og iblant brutale form. Sammen spenner de to kunstnerne over et tilfang av referanser til kunsthistorien, som setter i spill både den klassiske kunsten og populærkulturens estetiske uttrykk. I det ene øyeblikk synes man å se et hint om at Leonardo da Vinci har etterlatt en strek i et bilde, for i neste øyeblikk å oppdage at den er skravert over av hensynsløs graffiti.

Selv om formen er forskjellig, har de også sterke felles forankringspunkter. Begge kunstnerne verden av motiver speiler et bildeunivers med forankring i eksistensielle spørsmål knyttet til liv og død, angst og sorg, men også underfundig humor og tragikomikk. Det er livets mange avskyninger vi møter i deres kunst. Som livet selv, byr deres kunst på sterke utfordringer og er slett ikke alltid like lett å akseptere hverken i sin form eller i sitt innhold. I det ligger en kvalitet som skiller deres kunst fra alt som smaker av innsmiørende tilpasning til den gode smak.

Bjarne Melgaard og Sverre Bjertnæs har lang fartstid sammen. Melgaard stilte ut den unge Bjertnæs i sitt galleri Norsk Anarkistisk

Fraksjon i året 2000. Den legendariske og fryktede kritiker Roberta Smith i New York Times, utropte deres første felles utstilling i 2011 til en av årets ti viktigste utstillinger det året. Det fulgte utstillinger av de to i Galleri K i 2012 og på ny i New York i 2013.

Etter fire turbulente år siden Bjarne Melgaard og Sverre Bjertnæs skilte lag, innledet de to kunstnerne våren 2017, en ny samproduksjon av grafikk, skulpturer og malerier. Prosjektet gikk av stabelen i januar 2018. I mellomtiden hadde de begge utviklet seg i retning av å favne stadig videre i form, innhold og ikke minst også i sin bruk av ulike kunstneriske medier. De siste årene har Melgaard vakt oppsikt med egne kolleksjoner innenfor mote. Han har designet vesker, t-skjorter og klær. Han har også stått bak et dukketeater-tykke, oppført i New York. Bjertnæs har beveget seg over i et nytt felt med skulpturer i bronse. Han har også utfordret sin klassiske bakgrunn som figurativ maler, med å føre inn et sterkere innslag av abstrakte elementer. Fellesarbeidene som de nå laget, viser at de begge har modnet både som kunstnere og mennesker.

Det første resultatet av den nye fasen av samarbeidet, som de innledet i 2017, er en grafisk suite, som består av 35 etsninger i opplag fra 1 - 50. I tillegg til det grafiske opplaget, har de to tegnet og fargelagt enkelte blader. Enkelte kritikere som ser

xx

på Melgaard som selve typeeksempelet på en hensynsløs kunstner uten blick for annet enn sitt eget, har omtalt verkene de to kunstnerne har skapt sammen, som om Melgaard har harvet over Bjertnæs kunst og på det nærmeste destruert den yngre kunstneren gjennom grovt tegnede mannlige kjønnsorganer og groteske monstre. Da glemmer vi at det er i møtet mellom de ulike temperament, kunstneriske profiler og kompetanser, at verkene får et særpreg.

Pressedekningen av privatlivet til både Bjertnæs og Melgaard åpner for å tolke deres kunst som styrt av en vilje til å vise oss et sant og ekte uttrykk med referanse til egen biografi som ekthetsbevis. En viktig referanse for verket er Stig Sæterbakkens roman «Gjennom natten». Den henter mye av sin handling fra en fars bearbeidning av sorgen etter en sønn som tar livet av seg og har en grunnstemning preget av lengsel, sorg og smerte. Referansen til

Sæterbakken, er en påminnelse om at kunstnerne henter impulser også utenfor hva de selv måtte ha opplevd. Leser vi Sæterbakkens roman, kan vi finne noen få direkte referanser. Noen ganger i form av ord og setninger som blir sitert på bildene. Men den grafiske suiten utgjør er først og fremst en selvstendig fortelling og er ikke et illustrasjonsarbeid.

I den grafiske suiten Melgaard og Bjertnæs har arbeidet med i 2017, opptrer de samme personer og en hund i bilde etter bilde. Det er nærliggende å lese mange av de relasjoner som vises som knyttet til parforhold og til familie. Hunden opptrer som del av et par eller som del av familien. Relasjonene mellom dem blir tematisert; noen steder finner vi en person som sitter på ryggen av en annen som ligger på kne, et par kommer til, en kvinne i en rullestol, hunden gråter eller ser uutgrunnet frem for seg. Bruken av farger fungerer delvis

xx

som et stemningsskapende element, men også som et komposisjonselement som binder grupperingene sammen. Der utgangspunktet kan synes å være et relativt harmonisk bilde bryter konflikter fram i form av en monstrøs og aggressiv skikkelse som presser seg på og ødelegger ethvert tilløp til harmoni i bildet. Slike forstyrrelser opptrer i bilde etter bilde og ser vi dem under ett, fungerer de som fortløpende utfordring av konvensjonelt rollespill innenfor grupper. Et eventuelt ønske om å skape ro, balanse og harmoni blir utsatt for en uopphørlig sabotasje. Enkelte av bildene har en nonfigurativ bakgrunn i kraftige farger. Det er en måte å skape en samlende visuell helhet i en fragmentert virkelighet.

De senere årene har grafikken blitt viet fornyet oppmerksomhet. Det skjer i en tid da de tradisjonelle håndverkstilknyttede grafiske teknikkene blir utfordret av digitale medier, som har skapt helt nye muligheter

og et helt nytt marked, for mangfoldiggjøring og spredning av kunst. Svært mange har vendt seg til digitale trykkteknikker for å skape grafiske trykk. I denne situasjonen opplever vi også en motreaksjon, der mange kunstnere vender tilbake til tradisjonelle grafiske teknikker som er knyttet til omhyggelig håndverksarbeid. Den grafiske suiten Melgaard og Bjertnæs har skapt, er i denne sammenheng interessant ved at den krever den største håndverksmessige ferdighet for å kunne gjennomføres. Da er det verdt å betenke at der de to kunstnerne etter manges mening, har ytt sitt ypperste, er i tegningen. Hele dette felles prosjektet hviler på de to kunstneres tegneriske begavelse og evne til å skape bilder gjennom streken. Som helhet fremstår suiten som et av de mest originale fellesprosjekter vi har innenfor grafisk kunst.

Øivind Storm Bjerke

xx

xx

Bjarne Melgaard

(født i 1967 i Sidney).

Melgaard har bak seg studier ved Kunstakademiet i Oslo, Maastricht og Amsterdam. Han gjorde seg tidlig bemerket med sine originale motiver, voldsom uttrykkskraft og et uvanlig talent innen tegning og maleri. Etter hvert har han markert seg også med store installasjoner, videoarbeider, skulptur, dukketeater, mote og også som forfatter. Melgaard er et multitalent av de sjeldne. Han har i lange perioder bodd og arbeidet utenfor Norge, i Berlin, Paris og i New York. Han fikk alt i 1997 en stor museumsutstilling ved det prestisjetunge Stedelijk Museum i Amsterdam, og ble raskt den mest omtalte og omstridte norske kunstner i sin generasjon, både utenfor og i Norge. Melgaard har bearbeidet en motivverden der han hensynsløst har utlevert sider av sin egen livsførsel, knyttet til seksualitet og rus, som gjør at han av mange har blitt oppfattet som sterkt provokatív. Hans stil er røff og rett fram, men han kan også skape de mest følsomme og intime studer av mennesker og dyr, som viser at han behersker et rikt kunstnerisk register. Melgaard har hatt et utall galleri- og museumsutstillinger, og er innkjøpt av prestisjetunge institusjoner og private samlere i inn og utland.

Sverre Bjertnæs

(født 1976 i Trondheim)

Bjertnæs fikk en tidlig start som billedkunstner. Han studerte i fire år hos maleren og billedhoggeren Tore Bjørn Skjølsvik i Trondheim, før han gikk ett år hos Odd Nerdrum. Han fortsatte på Kunstakademiet i Oslo og senere har han studert ved kunsthøgskolen i Enschede i Nederland. Han vakte oppmerksomhet alt med sin første utstilling i 2000, med malerier av medstudenter ved Kunstakademiet og ungdom. De var utført i en klassisk figurativ stil. Seinere har han arbeidet i ulike retninger, men hans verker kjennetegnes av at han blander elementer fra klassisk figurasjon med abstraksjon. Motivene tar ofte opp livets store og eksistensielle spørsmål. Bjertnæs har ofte brukt erfaringer fra eget liv som utgangspunkt for sine motiver. Hans gedigne håndverk gjør seg ikke bare gjeldende i hans malerier, men ligger til grunn for en omfattende produksjon også av tegninger, grafikk og i de siste par årene også skulpturer. Bjertnæs har en omfattende utstillingsaktivitet i inn og utland, og er innkjøpt av våre førende private og offentlige samlinger.

"SAMSPILL"

En grafisk suite av Bjarne Melgaard og Sverre Bjertnæs

Idé og opplegg ART PRO forlag v/Trond B. Olsen i samarbeid med professor Øivind Storm Bjerke (UiO) og Henriette Eriksen i Sør-Odal kommune.

Samarbeidspartnere til Galleri Lyshuset i 2018: Odal Sparebank, Veflen Entreprenør AS, Eurospar, Lilleseth Kjetting, Sør-Odal kommune, Kåre Tveter Galleri Lyshusets Venner.

Stiftelsen Lyshusets billedsamling består av 128 bilder, donert av maleren Kåre Tveter. Samlingen omfatter 97 oljemalerier, grafiske trykk og akvareller, samt 31 originalillustrasjoner (strektegninger). Galleri Lyshuset ble offisielt åpnet av H.M. Dronning Sonja 25. oktober 2002.

KÅRET TVETER GALLERI LYSHUSET

Ole Dysteruds veg 15, 2100 Skarnes, www.lyshuset.no